

שבת דף יט

תנו רבנן, בית שמאי אומרים: לא ימכור אדם חמצו לנכרי אלא אם כן יודע בו שיכלה קודם הפסח, דברי בית שמאי. ובית הלל אומרים: כל זמן שמותר לאוכלו מותר למוכרו, רבי יהודה אומר: כותח הבבלי וכל מיני כותח - אסור למכור שלשים יום קודם הפסח.

תנו רבנן: נותנין מזונות לפני הכלב בחצר, נטלו ויצא - אין נזקקין לו. כיוצא בו, נותנין מזונות לפני הנכרי בחצר, נטלו ויצא - אין נזקקין לו.
 קושי: הא תו למה לי? היינו הך!
 תירוץ: מהו דתימא: האי - רמי עליה, והאי לא רמי עליה, קמשמע לן.

רשימה של דברים מתוך ברייתות שיש למנוע פעילות מיום רביעי או מיום שישי

לא ישכיר אדם כליו לנכרי בערב שבת, ברביעי ובחמישי מותר
אין משלחין איגרות ביד נכרי בערב שבת, ברביעי ובחמישי מותר (אמרו עליו על רבי יוסי הכהן, ואמרו לה על רבי יוסי החסיד, שלא נמצא כתב ידו ביד נכרי מעולם)
אין מפליגין בספינה פחות משלשה ימים קודם לשבת לדבר רשות – מחלוקת אם צריך לבקש מהארחאי על הספינה לשבות בשבת או לא (אפילו אם הוא לא מסכים לשבות)
אין צרין על עיירות של נכרים פחות משלשה ימים קודם לשבת, ואם התחילו - אין מפסיקין

למסקנת הסוגיה לפי דברי רב ששת

קצץ לו דמים	לא קיצץ לו דמים	לא קיצץ לו דמים
במקום שיש בית דואר קבוע בעיר	במקום שאין בית דואר קבוע בעיר	במקום שאין בית דואר קבוע בעיר
משלחין איגרת ביד נכרי ערב שבת	בית שמאי אומרים: כדי שיגיע לביתו, ובית הלל אומרים: כדי שיגיע לבית הסמוך לחומה	אין משלחין איגרת ביד נכרי ערב שבת

המאירי - שמועה זו נתבלבלו המפרשים בענינה וכל שכן ממה שראו שלא נמנעו מעולם להפליג בים אף בערב שבת ולא נשמע להם מי שימחה בדבר. ומתוך כך פירשוה ...

הפלגה בספינה – דעות

רבינו חננאל	תחומין
ר"ף, רמב"ם	ביטול עונג שבת
בעה"מ	כמתנה לדחות את השבת (אין דבר שעומד בפני פיקוח נפש)
רשב"ם	הכל מותר אפילו בשבת – אסור רק לפי ב"ש
ר"י (תוס' שבת, רשב"א)	שט – גזירה שמא יעשה חבית של שייטין, אסור לעבור במעבורת – עובדא דחול, נראה שמוליד הספינה 4 אמות בכרמלית
ר"ן	ספינה שכולה ישראל ומתנה לדחות את השבת על ידי נכרי
ראב"י	הכל דבר מצוה חוץ מטיול

שאלה: מאי שנא כולו דגזרו בהו בית שמאי, ומאי שנא קורות בית הבד ועיגולי הגת דלא גזרו?
תשובה: גזרו על מה שחייב מדאורייתא ולא על מה שחייב מדרבנן
שאלה: מאן תנא דכל מידי דאתי ממילא שפיר דמי? (שהענבים וזיתים כבר רוסקו מלפני שבת אבל עדיין יוצאים משקין מהם משך השבת)

דחיית דחייתו של האחר	למה לא מסכים עם הדעה האחרת?	מי התנא שמתיר קורות בית הבד ועיגלו הגת- כל מידי דאתי ממילא שפיר דמי?	
כשרב הושעיא בא מנהרדע הוא הביא ברייתא זו : זיתים וענבים שריסקן מערב שבת ויצאו מעצמן - אסורין, רבי אלעזר ורבי שמעון מתירין. (רבי יוסי בר' חנינא כנראה לא הכיר ברייתא זו – אחרת היה מסכים עם ר' אלעזר)	התם (חלות דבש) הוא דמעיכרא אוכל ולבסוף אוכל (לא עובר עליהם שינוי גם בתוך החלה הם דבש), הכא - מעיקרא אוכל והשתא משקה (ענבים וזיתים)	רבי ישמעאל היא. דתנן : השום והבוטר והמלילות שריסקן מבעוד יום, רבי ישמעאל אומר : יגמור משתחשך, ורבי עקיבא אומר : לא יגמור	תשובה 1 (ר' יוסי בר' חנינא)
(הורה רבי יוסי בר חנינא כרבי ישמעאל)	לאו איתמר עלה, אמר רבא בר חנינא אמר רבי יוחנן : במחוסרין דיכה (שרוסקו אבל לא כותשו) - דכולי עלמא לא פליגי (שמשקה שיוצא מהם אסור), כי פליגי - במחוסרין שחיקה (עשו ריסוק וכתישה אבל לא שחיקה). וזיתים וענבים מחוסרי דיכה)	רבי אלעזר היא. דתנן : חלות דבש שריסקן בערב שבת ויצאו מעצמן - אסור, ורבי אלעזר מתיר.	תשובה 2 (ר' אלעזר – אמורא)

מקרים שבהם רב אסר לטלטלם (כר' יהודה) בשבת ושמואל התיר (כר' שמעון)
שמן של בדדין (הפועלים של בית הבד) – השמן שמשתייר בפינות ומשאירים אותם לפועלים
מחצלאות של בדדין (שמכסים בהם את הזיתים)
כרכי דזווי (שתי מחצלאות שמשתמשים בהם לכסות את הסחורה)
עז העומדת לחלבה, רחל העומדת לגזוז, תרנגולת שעומדת לביצתה, שור שעומד לחרישה, ותמרים שעומדים להימכר